

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Külső számla ára 6 fillér.

HIRDETÉS

a kiadóhivatal méretekelt áron számolt.

Hivatalos hirdetések 3 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

Minisztertanács.

Budapest, febr. 26. A képviselőház a mai minisztertanács miatt nem tartott ülést. A kormány tagjai délelőtt tíz órakor gyűltek össze a miniszterelnöki palotában és megkezdték a tanácskozást, amely kevés megszakítással késő estig tartott. A mai, szokatlanul hosszú minisztertanácsot a *kiegyezési kérdések* elintézése miatt tartották.

A kiegyezés.

Budapest, február 26. A kiegyezés ügyében *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, *Popovics* Sándor, *Saterényi* József és *Mesösy* Béla államtitkárok holnap délután Bécsbe utaznak és holnapután megkezdik a tárgyalásokat az osztrák kormányval.

Az alkotmánybiztosítékok.

Budapest, február 26. *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter a legközelebbi napokban Bécsbe utazik. Utazása az alkotmánybiztosítékok kérdésével van összefüggésben. Valószínű, hogy *Andrássy* gróf ez ügyvel kapcsolatban kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

„A TENGERPART” TÁRGZÁJA.

A nőgyülölő.

Irtá: *Trébla*.

— Barátom, gyülölöm a nőket!
— Tegnap óta?
— Nem, csak ma reggel óta.
— Tehát még egészen friss sebből fakad az asszonygyülölöleted? Szóke volt az, aki okozta vagy barna?
— Hja, ha én azt tudnám! Lásd, ez is egyike a bizonyítékoknak, hogy oktalanság komolyan venni a nőket; szeretni, a lelkünket adni nekik meg éppen együgyűség. . . Hiszen még a hajjukkal is csálnak, ámitanak bennünket. Azt hiszed, hogy szökét imádsz, pedig a szökés csak burkolat a feketén. Ilyenek a nők.
— Mondd el a többi, komolyabb okaidat, mert eddig nem győztél meg.
— Jól van. Elmondok neked mindent. A Parc Monceau sétányán ismerkedtünk meg. Én regényt olvastam egy padon, ő a babyjére vigyázott, mialatt az homokhegyeket rakott.
— És tavasz volt.
— Természetesen, hiszen két hét előtt történt.
— Teringgettél az egész regény csak két hétig tartott?
— Kérlek, ne szólj mindig közbe. . . Tehát a padon ismerkedtünk meg egymással.

Visszautasított petiozó.

Budapest, febr. 26. A Kuria a *Fenyvesi* Soma országos képviselő marosvásárhelyi mandátuma ellen beadott peticiót visszautasította.

Sajtópör a „Népszava” ellen.

Budapest, február 26. *Henteller* Lajos országos képviselő, a zárszámadási bizottság elnöke sajtópört indított a „Népszava” ellen, az ellene intézett gyanúsítások miatt.

Lefoglalt anarchista lap.

Szombathely, febr. 26. A győri ügyészség lefoglaltatta a *Batthyány* Ervin gróf szerkesztésében megjelenő anarchista lap mai számát államellenes és királlysértő cikke miatt.

A Rakovszky—Méray-ügy.

Budapest, febr. 26. A *Rakovszky* István képviselőházi elnök és *Méray-Horváth* Károly közt felmerült ismeretes ügyben *Rakovszky* megbízottjai, *Károlyi* István gróf és *Zboray* Miklós országos képviselők ma délelőtt hosszasan tanácskoztak *Méray-Horváth* Károly segédeivel, *Márk* Lajos és *Kernstock* Károly festőművészekkel. *Méray* segédei, minthogy felüknek a jobbkarja béna, pisztolypárbajt ajánlottak, míg *Rakovszky* segédei azon az állásponton voltak, hogy *Méray* karjának bénasága miatt nem párbajoz-

hat. A segédek között megegyezés mind-
ezideig nem jött létre. Nem lehetetlen,
hogy becsületbíróság elé viszik az ügyet.

Kard-affér.

Miskolc, febr. 26. Egy itteni vendéglő éttermében mulatozás közben *Szathmáry-Király* Pál, a 15. huszárezred hadnagya összeszóvalalkozott *Mindszenty* Kálmán hivatalnokkal. A hadnagy kardot rántott és *Mindszentyt* a fején és karján megsebesítette. A karján kapott seb 35 centiméter hosszú. *Horváth* rendőrkapitányt, aki közbelépett, a hadnagy szintén súlyosan megsebesítette. A rendőrkapitány vértől borítva rogyott össze és kórházba kellett szállítani. *Sebe életveszélyes.* Az eset városszerte kínos szenzációt kelt.

Leégett gépgyár.

Bécs, febr. 26. A *Weissenbach* féle gépgyár ma leégett. A kár meghaladja a két millió koronát.

VÁROSI ÜGYEK.

* A városi képviselőtestület ezen a héten nem tart ülést.
* A városi állandó bizottság márczius 1-én, pénteken délelben 12 órakor ülést tart, amelyen a városi tisztviselők nyugdíjalapjáról szóló tervezetet fogják tárgyalni.
* A városi gazdasági bizottság holnap este 7 órakor ülést tart a városháza kistermében.

— Ezt te mondd. Én felséges gyönyört találtam benne. Lásd, ilyenek az életben lejátszódo regények mind.

— Meséld hát tovább.

— Szóval, mindennap találkoztunk és én napról-napra szerelmesebb lettem. Annyi bizonyos, hogy ő is érdeklődött irántam, hiszen ellen esetben nem jött volna többé a padhoz. De finom, szépséges bája, az a leányos szendőség bizonyára megriadt volna a brutális közeledésemtől. Legalább én úgy éreztem. Minden nap megfogadtam, hogy másnap bemutatkozom neki; míhelyt azonban ártatlan nézésű szeméit megpillantottam, meghátrált az akaratom. És mind jobban imádtam őt! — Ah, barátom, boldog voltam ez idő alatt, boldogabb, mint valaha.

— Tovább.

— Tudod-e, hogy tíz költeményt irtam ez idő alatt?

— Te?

— Igen. Pedig sohasem éreztem azelőtt, hogy ehhez is van tehetségem. A szerelem megnyitotta a lelkem zsilipjeit és . . .

— Jó, jó. Nos és azután?

— Azután? . . . Hja, ami ma reggel történt? Ez visszataszító jelenet.

— Meséld el!

— Kérlek, úgy történt, hogy amikor a rue de Constantinople mentén dolgom akadt, egyszerre megpillantottam az ideáloamat. Mind a ketten megdöbbsentünk, amikor váratlanul szemben állottunk egymással; ő fülöpírult, amit jól láttam a sűrű fátyolán át is.

— Tehát fátyol volt az arcán?

Én tudniillik az egyik padon és ő a szem-

közöttin.

— És úgy mulattattad?

— Hiszen nem beszéltem vele. . . Hanem a szemek, — hiszen tudod, milyen sokat tudnak mondani a szemek; százszor annyit, mint a szó. A tekintetben benne van a hódolat, csodálat, a vallomás, az ígélet, az eskü. . . Sőt a tekintet szellemes tréfás ötleteket is át tud röpteni, olyan dolgokat merészel közvetíteni, amelyek élő szóval brutálisak volnának. Nekem mindig nagy volt a szerencsém, amíg csak a tekintetemmel udvaroltam.

— Nos és ő?

— Ah, barátom, ő olyan volt, mint az ígélet. Az ő tekintete válaszolt, biztatott, reményt adott és óvatosságra intett. Egy órával az első tekintetváltás után éreztem, hogy halálisan szerelmes vagyok.

— És akkor megszólítottad?

— Dehogyan. Akkor távozott. Nem akartam nyersnek látszani, tehát nem tolokodtam. Mindössze meglegedtem azzal, hogy félhangosan így sóhajtsak fel: «Bár holnap is eljönne!»

— És eljött?

— Eljött. Ismét ott találtam a padon, ismét regényt olvasott, mialatt a kis babyje . . .

— Homokhegyeket rakott.

— Ugy van. És az előző napi szemcsata megismétlődött. Amikor öt óra lett, az édes asszony felkészülődött, távozott és én ismét meglegedtem a . . .

— Unalmas vagy.

Uj utozák nyitása. Vio Ferencz dr. polgármester ma átiratot kapott a kormányzó-ságtól, mely szerint a belügyminiszter *Nákó Sándor* gróf kormányzó közbenjárására megerősítette a városi képviselőtestületnek új utczák nyitására vonatkozó határozatát. Az új utczák a következők: a Corsia Deák és a Via Risorta meghosszabbítása, ennek a Via Belvedere-vel való összekötése, a Via Volosca szabályozása, a Via Salute meghosszabbítása. Végül megerősítette a kormány a Rolland-féle telkek megvásárlására vonatkozó határozatot is. Az erre vonatkozó miniszteri leiratok a napokban fognak megérkezni.

KÜLÖNFÉLE.

A kormányzó Nápolyba utazott. *Nákó Sándor* gróf kormányzó a kivándorlókat szállító «Carpathia» Cunard-gőzessel, amely ma délután indult el a fumei kikötőből, Nápolyba utazott, hogy a kivándorlási ügyben személyes tapasztalatokat szerezzen. A kormányzó Nápolyból ismét hajón fog visszatérni Fiuméba. Utján *Ormay József* titkár kíséri.

A kormányzó nem fogad. *Nákó Sándor* gróf kormányzó neje, született *Liptkay* Eszter bárónő holnap, szerdán rendes heti fogadását nem tartja meg. A legközelebbi fogadás márczius 6-án lesz.

Az új ügyész eskütétele. *Melocco* János dr. az újonnan kinevezett királyi ügyész tegnap tette le a hivatalos esküt *Thierry* Alajos lovag törvényszéki elnök kezébe. *Melocco* dr. már holnap átvesszi hivatalát. *Mayer* Guidó dr. az eddigi ügyész helyettesét ugyane minőségben Egerbe helyezték át.

A «Szigetvár» utja. A «Szigetvár» czirkálóhajó, mint Pólából jelentik, e hó 28-án, csütörtökön indul el onnan a kínai vizekre a «Franz Josef I.» csatahajó legénységének felváltására szánt csapattal. A hajó egyszersmind ágyukat és lövészert víz a pekingi osztrák-magyar kirendeltség számára. *Montecuccoli* Rudolf gróf, a haditengerészet parancsnoka ma a «Lacroma» hadiyachtton Pólába érkezett.

Istentisztelet. A Purimünnepp alkalomával az istentisztelet a zsidó templomban holnap, szerdán este 5 $\frac{1}{2}$ órakor, csütörtökön pedig reggel 6 $\frac{3}{4}$ órakor veszi kezdetét.

Halálozás. *Bellen* Rudolf mechanikus, *Bellen* Henrik fumei hírlapíró fia 24 éves korában Nagykanizsán elhunyt.

— Igen . . . Abban a pillanatban találkoztunk, amikor ő egy bérkocsiból szállt ki és beugrott a kapu alá.

— Lám, lám.

— A meglepetés szilajja tett és — utána siettem a házba.

— Ó, te oktondi!

— Miért?

— Mert a hölgyed bizonyára találkára sietett és ilyenkor oktondiság alkalmatlankodni.

— De ha szerettem! és azt hittem, hogy éppen a legjobb alkalom a bemutatkozásra.

— Igazán neveltséges vagy . . . Nos és mit tett ő?

— Mit? — képzeld: arczul ütött!

— Bravó; megérdemelted.

— De . . .

— Semmi kímélet. Annak a hölgynek igaza volt.

— Később magam is beláttam és azt hittem, hogy a parkban majd bocsánatot kérhetek tőle.

— No hiszen, azt lesheted. El sem megy többé a parkba.

— Csakugyan, ma nem volt ott. De hát honnan tudod te?

— Mert oktondi vagy.

— Ej, mindegy. Én gyűlölöm a nőket. Nem is keresek többé kalandot. Most már igazán megnősülök.

— Végre az első okos szó. Lásd, te férjnek való vagy!

A Carpathia elindult. A kivándorlókat szállító «Carpathia» Cunard-gőzös ma délután három óra tájban indult el innen *kesernél több kivándorlóból* amerikai útjára. A harmadik osztályra 1946 felnőt, 72 gyermek és 19 csecsemő, a második osztályra 36 felnőt és 15 gyermek, az első osztályra 3 felnőt és 5 gyermek szállott itt fel. A hajónak ez utján igen előkelő utasa van: *Nákó Sándor* gróf kormányzó, aki Nápolyba utazik. A hajón utazik az a másfélszáz angol is, akik — mint már megemlékeztünk róla — köruton vannak és Liverpoolból jöttek ide a «Carpathia»-val. Ezek is csak Nápolyig mennek a hajóval és ott egy másik Cunard-gőzösré szállanak át, amely Liverpoolba viszi őket. Az elindulás igen szép, verőfényes időben történt. Mikor már indulóban volt a gőzös, odaállott a hajó orrára egy magyar kivándorló, *Tantos* József faddi, tolnamegyei napszámos és elkezdett szónokolni a parton összesereglett magyaroknak, akik a hajó elindulását nézték. Szónoklata bizony nagyon keserű hangú volt. Elmondotta, hogy «nem sajnálja itthagyni ezt a hazát, ahol nem lehet megélni, ahol hatvan krajczár napszámból kellett hét tagu családját eltartania.» Fel is szólított mindenkit, hogy kövesse példáját és vándoroljon ki «az új hazába.» Az elkéseredett ember még tovább is szónokolt volna, de egy angol matröz szép gyöngéden átkarolta és eltuszkolta a hajó korlátjától. Hanem azért tanulságos és megszívlelendő volt ez a kis bucsuszózat — kár, hogy nem hallották azok, akiknek hivatásuk is, kötelességük is volna gyógyítani azokat a sebeket, amelyek a szegény nép lelkéből ilyen keserű panaszokat fakasztanak és elkergetik őket a hazai tüzhelytől a víz-sivatagra és még azon is túl egy ismeretlen földre, amelyről ugyszólván semmit sem tudnak, de a kötségbeesett lelkek utolsó reménysugarával hiszik, hogy ott talán boldogulhatnak, vagy ha nem is boldogulnak, rosszabb sorsuk már ottan sem lehet, mint — idehaza.

Az «Imperatrix» pusztulása. A legújabb jelentések szerint immár véglegesen megállapították, hogy az Osztrák Lloyd-társaság «Imperatrix» gőzöskének elstüledése alkalmával *negyven ember vesztette életét.* Mind a negyven a hajó személyzetéhez tartozott; az utasok, számszerint huszan, mind megmenekültek. Maga a hajó rakományával együtt elpusztult. A rakomány értéke *két millió korona,* de teljes értékben biztosítva volt. A hajón volt emberek közül *tizenketten szenvedtek sérüléseket.* Ezeket a canei olasz katonai kórházba szállították; állapotuk nem veszedelmes. A megmenekült utasokat és legénységet a «Castore» Lloyd-gőzös Triesztbe hozza. Az áldozatok névsora, akik a katasztrófa alkalmával halálukat lelték, a következő:

Martinuzzi Lajos (Trieszt), harmadik gépész; *Hapovich* József (Lissa) szénhordó; *Radulich* János (Zára) fedélzeti hajóinas; *Simicich* Boso (Rava) fedélzeti hajóinas; *Pavazza* Ernő (Spalato) a hajó fodrásza; *Mazzieri* Vincze (Trieszt) czukrász; *Koschier* Ferencz (Stun) sütőmester; *Viessoli* Alajos (Pirano) hajógazda; *Meovich* Jeromos (Spalato), *Marich* János (Trieszt). Gépészinások: *Sandrin* Lipót (Trieszt), *Mauvo* József (Capodistria), *Chesich* Mária (Spalato), *Lukrov* Pasquale (Provicchio). Fűtők: *Bilan* Gáspár (Zirije), *Curet* Mihály (Trieszt), *Tosolini* Henrik (Trieszt), *Bandel* Péter (Trieszt), *Bobich* Antal, *Milun* József (Spalato), *Balarin* Péter (Raguza), *Tomlianovich* Antal (Lucorace), *Garbin* Spiridon (Spalato), *Gergas* János (Zlarin). Harmadosztálybeli pin-czerek: *Van de Castel* Karoly, *Decolle* János, *Gagliardo* Gusztáv, *Missich* József, *Valensek* Albert és *Masutti* János, valamennyi trieszti. Ezenkívül tíz arab fűtő, akiknek nevét nem tudják.

Az abbáziai hajójáratok. A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság közhírré teszi, hogy miután az abbáziai kikötőben megkezdett kotrási munkálatok miatt a hajóközlekedés e kikötővel csak a nap néhány órájában lehetséges, holnaptól, e hó 27-étől kezdve további intézkedésig csak a Fiuméből reggel 7 és 8 órakor, valamint a délután induló hajók fognak Abbáziában kikötni, míg délelőtt 9, 10, 11 és déli 12 órakor induló hajók Abbázia helyett Voloscával fognak közlekedni.

Arverés. A magyar kir. államvasutak fumei osztálymérnöksége értesíti az érdekelteket, hogy az Elevátor léegése folytán összehordott ócska vasanyagok ez évi márczius hó 1-én délután 3 órakor a helyszínen, nyilvános árverés útján a leg többet ígérőnek készpénzért el fognak adatni.

Diáktüntetés Zágrábban. Zágrából jelentik: Az egyetem előcsarnokában tegnap délelőtt népas diákgyűlés folyt le a glagolica liturgiái nyelv dolgában. A gyűlésen a haladó-párti és Starcsevics-párti diákok egyaránt részt vettek. Két határozati javaslatot terjesztettek elő. Az egyik azt kívánta, hogy a gyűlés tiltakozzék a pápának a dél-szláv glagolica liturgiái nyelvet elvető határozata ellen. Ezt a Starcsevics-párti diákok terjesztették elő. A másik, radikálisabb határozati javaslatban a haladó-párti diákok azt követelik, hogy az országgyűlés törölje a költségvetésből az egyháza vonatkozó tételeket, ha a pápa nem rendeli el a glagolica-nyelvet. Zajos és izgatott vita támadt s amikor az általános zsvajban a gyűlés véget ért, mindkét párt azt hirdette, hogy az ő határozati javaslata győzött. A gyűlés után a haladó-párti diákok nagy néptömeg élén tüntetve végigmentek az Illicán, Zágráb legnagyobb utcáján s Poszilovics érsek palotája előtt hangosan kiáltották: «Él Rómától! Követeljük a glagolicát a délszlávok számára!» Déliben félegy órakor a tüntetés végef ért.

Vasuti munkások passzív rezisztenciája. Triesztből jelentik, hogy miután az államvasutak és a déli vasut vezérigazgatóságával folytatott tárgyalásoknak nem volt olyan eredménye, mely a munkásokat kielégítené, az állami munkások a passzív rezisztenciát tegnap éjfélkor megkezdették.

SZINHÁZ.

Az operaszínház megnyitása.

Némi viszontagságok után ma este kezdődött meg a városi színházban az idei opera-stagione. «Madama Butterfly», *Illica* és *Giacosa* társzerzőknek *Puccini* által megzenésített háromfelvonásos tragédiája került színre. A darabot, ha nem is *Puccini* mester szép zenéjével, hallottuk már öt évvel ezelőtt mint «Pillangó-kisasszony»-t a Fenice-színház színpadán, a mikor Janovics társulatának gyönyörű hangú primadonnája, *Szekely* Irén, akiből időközben fumei asszony lett, énekelte a czimszerepet. A darab cselekményére ebből az időből bizonyára sokan emlékeznek. *Pinkerton*, az Amerikai Egyesült Államok tengerészetének hadnagya japáni tartózkodása alatt megismerkedik *Cio-Cio-San*-nal, a Pillangó-kisasszonnyal és amugy japáni módra feleségül veszi. A leány rajongással szereti *Pinkerton* és midőn ezt kötelessége hazájába szólítja, hiven várja vissza három hosszú éven keresztül. A várákozás keserveiben vigasztalása kis gyermeke, amely több hónappal *Pinkerton* elutazása után született s a melyről *Pinkerton* nem is tud. Az annyira szeretett férj azonban megfel edkezik hazájában *Butterfly*-ról és egy amerikai miss-szel köt egy minden tekintetben érvényes házasságot. Nejével hosszabb utra megy és Japánba érve, felébred benne a kíváncsiság, hogy mi lett a kis *Pillangó-kisasszony* ból. Felkeresi házát, de midőn ott *Butterfly* hűséges szolgájától megtudja, hogy mennyit szenvedett érte a leány hosszú távolléte alatt, elkerüli a találkozást régi imádjával.

Ehelyett az amerikai feleséget találja Butterfly a lakásában és midőn ettől megtudja a valót, hosszan elbucszuk gyermekétől és szíven szurja magát. A berohanó Pinkerton már csak a haldokló utolsó sóhaját tudja felfogni. Evvel a megrázó jelenettel végződik a darab.

A czimszerepben várakozáson fölül jó volt a társulatnak hirtelen szerződötett primadonnája, *Olga del Signore*, akiről mindjárt kijelenthetjük, hogy abszolút tökéletességű kitiűnő hangu Butterflyt nyert vele közönségünk. Minden intonációja tiszta és nemcsak hangja kellemes, hanem játéka is igen rokonszenves. Mintha a Pillangó-kisasszony szerepét egyenesen rá szabták volna. *Andreini* tenoristáról kevésbé mondhatunk jót. A legjobb igyekezettel és helyenkint szép sikerrel énekelte el — egyébként nem is nagy — szerepét, de egyelőre még nem tartozik a kiváló tenoristák közé. Lehet különben, hogy az első előadás alkalmával még némi elfogultsággal küzdött. *Secchi-Corsi* (bariton) mint Sharpless konzul és *Gramegna* Anna (mezzoszoprán) mint Suzuki szolgáló jól illeszkedtek bele szerepkörükbe és különösen az utóbbinak volt néhány sikerült énekrésze.

A darab lágy zenéje, amelyben minduntalan találkozunk egész taktusokon át a »Bohéme« és »Tosca« zenéjének szebb motívumaival, igen tetszett a közönségnek. Különösen az első felvonást lezáró nagy szerelmi keltős, a második felvonás végén a színpad hátsó részében énekelt halk karének és a harmadik felvonás tercettje, valamint a gyermektől való bucsu keltettek hatást.

A zenekar is kitett magáért és *Moranzoni* karmesternek a főbb szereplőkkel együtt minden felvonás végén meg kellett a közönség tapsaira jelennie a színpadon.

A darab szcenikai kiállítása igen szép és különösen a világítás ügyes kontrasztusai lepték meg a közönséget.

Holnap este ismét »Madama Butterfly« kerül színre »A« bérletben.

TENGERÉSZET.

— **Hajók forgalma.** A fiumei kikötőből elindult az »Achille« osztrák gőzös Magaglia kapitány parancsnoksága alatt Trieszt érintésével Batumba; a »Federica« osztrák gőzös Suttora kapitány parancsnoksága alatt Palermo érintésével New-Orleansba.

Az *Adria*-társaság hajóinak forgalma **Érkezett:** »Andrássy« febr. 25-én Marseilleből Barcelonába; »Árpád« február 25-én Bariból Triesztbe; »Baross« február 25-én Rotterdamból Methilbe; »Duna« február 24-én Rouenből Newportba; »Szápáry« február 25-én Nápolyból Marseilleba. — **Elindult:** »Mátyás király« február 25-én Marseilleből Genuába; »Tisza« febr. 26-án Cataniából Maltába.

— **Gömbölyű hajó.** A »Scientific American«-ban Field a példák egész sorával igazolja, hogy a gömbölyű hajó nem is olyan vad fogalom, mint amilyennek ma, a hosszú hajók, az oceánagarak korszakában gondolnók. Már Herodót ismert bőrből készült kerek járóműveket a babiloni vizeken s Bagdad vidékén ma is használnak bőrral borított fél-gömbölyű csónakot. Kelet-India sebes folyóvizein, a zuhatagok körül csakis kerek, teknőszerű, apró járómű divatozik, amelyet egy ember hajt és használ, mert több bele sem fér. Sőt a modern Anglia folyóvizein is vannak még olyan halászcsonakok, amelyeknek szélessége egyenlő. A vitorlahajózás kezdetén még

kétféle hajótípust különböztettek meg, kerek és hosszú. A középkor hadihajója se volt még hosszú s az egyárboczos inkább kerek alakban épült. Az az elv, hogy a hajóhossznak tiszter akkorának kell lennie, mint a hajó szélességének, már a gőzhajózás időszakában vált általánossá. Amikor pedig páncélos hajót kezdtek építeni, megint fölébredt a hajlam az arány csökkentésére s a hajóépítő mérnökök és haditengerészek között sok híve akadt a kerek hajó eszméjének, amelyen nemcsak a páncél ellentálló ereje nagyobb, hanem az ágyuk is czélszerűbben helyezhetők el. Az angol John Elder, korának egyik legjelesebb hajóépítője, már 1868-ban szerkesztett kerek hajót s járatta is Liverpool és Birkenhead között. Az ő terve szerint épült aztán 1873-ban a »Novgorod« és az »Admiral Sopov« nevű fekete-tengeri orosz páncélos kerek tálalakra, lapos fenékekkel. Ezeket a hadigőzösöket a Dnyeper torkolatának és az Azovi tengernek védelmére szánta a cár s nagy vívmánya gyanánt szerepeltek a modern hajóépítkezésnek. Mint partvédő hajók nem is voltak éppen rosszak. Bár az alakjuk kerek volt, hat-hét tonnamérföld gyorsasággal haladtak óránkint. Igaz, hogy mindegyiknek hat csavarja volt. Ellenben állékonyságuk és sekély járatuk kiválóan előnyös volt. A hajó közepén alig volt észrevehető a tenger rengése s ez volt az oka, hogy a cár »Livadia« nevű yachtját is gömbölyded alakra építették 1880-ban. Csak a vízből kiálló rész nyert elül és hátul meghosszabbítást, úgy, hogy a háromkéményes hajó külső formája a rendes yacht-alaktól alig mutatott nagyobb eltérést. A »Livadia« persze nem vált be. Alig volt képes tíz tonna-mérföld sebességet kifejteni s ma már szintén fölvette a néhai nevet. Noel angol admirális mindazonáltal egész határozottan állást foglalt utóbb a kerek-alaku partvédő mellett s 8500 tonnás szörnyetegeket tervezett 210 láb átmérővel és egy tucat tizenkét hüvelykes ágyuval. Ez az uszó vártorony azonban ma is csak papiroson van. Valószínű, hogy az orosz-japán háboruban szerzett tapasztalatok nyomán, melyek más típusokat tolnak előtérbe, nem is fognak egyelőre ily gömbölyded páncélosok épülni. Az amerikaiakat azonban nem lehet legyőzni a találmányok mezején. Ők már most nem érik be a kerek alakkal, hanem teljes gömbölyű páncélosot terveznek s azt állítják, hogy a gömbölyű hajó a teherbírás maximumát jelenti. A newyorki Stokes »Trident« nevű páncélosa, amely csak tervben van meg, 11.000 tonnás teke, 18 hüvelyk vastag páncéllal, két 15 hüvelykes ágyuval, karzattal pár lábnyira a víz fölött s négy csavarral, amelyek a gömbölyű saját tengelye körül való mozgását is lehetővé teszik. Az olasz Piadi del Sozza szintén gömbölyű tervezte víz alatt járó hajóját, tekintettel arra, hogy ez az alak legszilárdabban áll ellen a víz nyomásának. Doenig mentőgolyója s Adam-Bondin Autopropulseur-je szintén gömbölyű s a kísérletek jól beváltak. Nem éppen lehetetlen tehát, hogy bizonyos különleges célokra gömbölyű hajók is fognak épülni a jövőben s látszólag visszatérünk a vízi járóművek őslakájához, a kerek formához.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
»Unio« könyvnyomdai műintézet.

Ékszervásárlóknak! A magyar közönség figyelmét felhívjuk **Engelsrath J.** ékszerüzletére, mely czég Fiumében az Adamich-téren (a hajóállomással szemben) és Abba-ziában az Angolina fürdőpavilonban gazdag raktárt tart Moretti- s egyéb Quarnero-különlegességekben.

BESSINPICCOLO
FRICZI PENSIO.
MAGYAR OSALÁDI OTTHON.

Himmel Ferdinánd

divatszalonja

— FIUME, Via Adria 1. szám földemelőt, Zsaió-ház. —

Elvállalja angol és francia szabásu toilették, valamint sport és amazonruhák kifogástalan elkészítését. Mérsékelt árak. Elegáns szabás.

Kiadó szoba.

Szép elegáns utcái szoba kiadó azonnal. —
Czím a kiadóhivatalban.

Varrónó,

ki Zágrábban tanulta a szabászatot, ajánkozik házakhoz is, egyszerűbb és elegánsabb munkák elvégzésére. Czíme megtudható a kiadóhivatalban.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett. —

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettzcikkek és szépítőszerek, stb. stb.

Pianino-Raktár

A. BOCCOLINI

FIUME, Via Clotta 22. II. em.

A legkitűnőbb pianinók ellentálló hanggal, elegáns kivitelben havi részletfizetésre is kaphatók 6 évi jótállással.

Hangolások és javítások mérsékelt áron vállaltatnak el.

BOROTVA FELESLEGES!
Rasol kés nélkül borotvál!

A ki pénzt akar megtakarítani, a ki időt akar megtakarítani, a ki nem akarja magát bőrbajnak kitenni.

az RASOL-lal

borotválkozik.

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

Egy kgr. ára 30-szori borotválkozáshoz 2 K 40 fillér. Vidékre 3 K előleges beküldése mellett franko. Utánvétel 20 fillérrel drágább. - Készíti és szétküldi:

RASOL vegyipari vállalat

Budapest, VI. ker., Váci-körút 55. sz.

Kapható minden drogeria és illatszerekkereskedésben.

A világ legjobb szőrvesztője!

RASOLIN

HÖLGYEKNEK AJÁNLATOS!

Egy doboz ára helyben 2 kor., vidékre 2.50 kor. előleges beküldése mellett franko. Utánvétel 20 fillérrel drágább.

Egyedüli készítő:

RASOL vegyipari vállalat

Budapest, VI. ker., Váci-körút 55. sz.

RAKTÁR:

Török József gyógyszerárában, Király-u. 12. és mind. n. drogeriában.

A Fiumei Népbank Részvénytársaság

Fiume, Via Andrássy 1. szám, I. emelet,

elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecskékre, tiszta 4% kamatozás mellett.

A magyarok legkedveltebb pen-
sioja és étterme a

SLATINA

étterem és pensio
ABBAZIÁBAN
szemben a Slatina fürdővel.
Gyönyörű árnyas kert. — Kifőző konyha.
Tiszta lélek. — Mérsékelt árak.

(Kóser)

Pension Markovics.

Villa Florentina Abbazia.
Elegáns szobák kilátással a tengerre.
Díllangvilágítás. • Elsőrangú ellátás.
Legjobb referenciák rendelkezésre állnak.
Nyári szezon: Bad Reichenhall.

Bristol szálló

Abbazia.
Nagy kávéház és étterem.
Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

Fővárosi orfeum-társulat

tart előadásokat ma és mindennap a
De la Ville szálloda
éttermében.

Csak elsőrangú fővárosi és
külföldi erők fellépte.

Naponta 3 kaczagató bohózat.

Kezdeté este 8 órakor.

Becsés pártfogásért esedeznek

Blumau és Steinau
igazgatók.

Friedrichshof

szálloda és pensio
Villa Heim - ABBAZIA.
Gyönyörű árnyas kert és bekerített
saját tengeri fürdővel.
Modern berendezés. - Egész éven át nyitva.
Tulajdonos: HEIM F.,
a fumei Deák szállónak 20 év óta tulajdonosa.

Tivoli Szálloda és Pensio

lőcchl-ben, Abbaziatól 10 percznyire
Gyönyörű, kiránduló hely uzsonákra.
Naponta friss halak, magyar gulyás és
sült liba.
Ugyanott szobák is kaphatók gyö-
nyörü tengeri kilátással.
Jutányos árak.
Tulajdonos: Barth G. E.

Villa Atlanta

LOVRANA.
A legszebb és legkényelmesebb
otthon Lovranában.
Figyelmes kiszolgálás.
Mérsékelt árak.

VILLA PAULA PENSION HERMANN LOVRANA.

A tengerpart mentén.
A szobákból gyönyörű ten-
geri kilátás. Pontos kiszolgálás.
Mérsékelt árak.

Lovranában (Abbazia közvetlen közelében)

★ Quarnero Szállodát és Pensiót ★

látogatja minden magyar ember.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF az abbaziai Jeanette szálló volt szakácsa.

Kitüntetve a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitűnő konyha — Elegánsan berendezett balkonos szobák
gyönyörű tengeri kilátással. Remek terasz. Fürdők a házban.

Mérsékelt árak.

* Családok részére nagy engedmény *

*****

Pension Jeanette

LOVRANA.
Elsőrangú ház a moló közvetlen
közelében, nagy árnyas kerttel, mely
a tengerpartig terjed.
Balkonos szobák tengeri kilátással.
Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.
Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

LOVRANA

(Abbazia mellett)
KÖNIGSVILLA
elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.
Elegáns szobák, gyönyörű tengeri kilátással.
Kitűnő konyha.
Magyarok kedvenc lakhelye.
Tulajdonos: HERMANN TERÉZ.

„De la Ville“ Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó
és a helybeli magyarság
találkozó helye.

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás
minden nap játszik.

Kőbányai és pilseni osztrácsi sörkimerés.
Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a „De la Ville“ szálló, kávéház és étterem
tulajdonosa.

A Fiumei Népbank Részvény-Társaság

(FIUME. Andrassy-utca 1. sz. I. em.)

- elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett betéteket takarékkönyvekre, számlára és giro-számlára;
- hitelt nyújt folyó számlára és elfogadványokra;
- leszámitol váltókat és kereskedelmi értékeket;
- kibocsát csekkeket, utalványokat és hitelleveleket a monarchia és a külföld minden nagyobb városába;
- vesz és elad értékpapírokat, külföldi váltókat és bel- és külföldi pénznemeket;
- előleget nyújt árukra és értékpapírokra;
- megőríz és kezel értéktárgyakat;
- gondoskodik okmányok, értékpapírok, szelvények és kisorsolt értékek inkasszójáról; végrehajt tőzsdei műveleteket kellő gyorsasággal;
- fizetéseket eszközöl mérsékelt feltételek mellett a főbb kereskedelmi piacokon.

Ki akar pénzkölcsönt?

- Törlesztéses kölcsönrel**
rendezheti mindenki több tételű drága kamatu adósságait.
  - Közvetítünk**
4%, mellett kölcsönöket földbirtokra 300 koronától kezdve
10—75 évre.
  - Törlesztéses kölcsönt**
házakra 10—50 évi visszafizetésre.
  - Személyhitel**
katonatiszteknek, magánosoknak, kezessel és anélkül.
  - Tisztviselő kölcsönt**
10—25 évi időtartamra kötelezvény ellenében.
- Budapesti Hitelforgalmi Intézet**
Kerepesi-ut 69. — Válaszbélyeg.

HONVÉDELMI

Leder S. czipőüzlete

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitűnőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

Magyar Gyártmányi